

Artikelsgewijze bespreking

Boek I – Gemeenschappelijke bepalingen

Afdeling 1 – Algemene bepalingen

Artikel 1

Het eerste artikel schetst het juridische kader. De eerste paragraaf somt de Europese Richtlijnen op die in dit Samenwerkingsakkoord gedeeltelijk worden omgezet: de Kaderrichtlijn afvalstoffen en de SUP-Richtlijn. De tweede paragraaf geeft aan dat dit Samenwerkingsakkoord de kracht van wet heeft in de drie Gewesten, zonder daarbij afbreuk te doen aan de geldende gewestelijke wetgeving of aan de bevoegdheden van lokale besturen. Dit Samenwerkingsakkoord komt dus naast de reeds bestaande gewestelijke wetgeving te staan.

Artikel 2

Artikel 2 bevat de nodige definities. Het overgrote deel van de definities is overgenomen uit Europese Richtlijnen en/of bestaande gewestelijke wetgeving rond afval en materialen. De relevante nieuwe definities zijn de volgende:

- 6° Beslissingsorgaan UPV: er wordt in dit Samenwerkingsakkoord een tweede Beslissingsorgaan gecreëerd binnen de Interregionale Verpakkingscommissie (waarvan de naam wordt gewijzigd naar Interregionale Commissie voor de UPV). Dit Beslissingsorgaan UPV moet instaan voor de taken die het in dit Samenwerkingsakkoord worden opgedragen met als doel een goede uitvoering van de regelgeving te verzekeren.
- 8° Interregionale Commissie voor de UPV: dit is de nieuwe benaming voor de Interregionale Verpakkingscommissie. De nieuwe naam geeft aan dat de werkzaamheden worden verruimd naar andere afvalstromen dan verpakkingen en dat de klemtoon ligt op een interregionaal beleid inzake de UPV.

Artikel 3

Dit artikel schetst de algemene doelstellingen. Het Samenwerkingsakkoord heeft 2 algemene doelstellingen. Ten eerste wordt een nationaal wettelijk kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid gecreëerd. Ten tweede wordt een regelgeving opgezet voor een producentenverantwoordelijkheid voor zwerfvuil. Het doel is om zwerfvuil te verminderen, de financiële verantwoordelijkheid voor de zwerfvuilkosten bij de producenten te leggen en het sensibiliseren van de bevolking om zwerfvuil te voorkomen.

Afdeling 2 – Het Beslissingsorgaan UPV

Artikel 4

Dit artikel brengt een aantal wijzigingen aan in het bestaande Interregionaal Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval. De eerste paragraaf wijzigt de definitie van de Interregionale

Verpakkingscommissie in het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval. Zoals aangegeven wijzigt de naam van de “Interregionale Verpakkingscommissie” naar de “Interregionale Commissie voor de UPV”, om aan te geven dat de werkzaamheden niet langer beperkt zijn tot verpakkingen.

De tweede paragraaf zorgt ervoor dat deze nieuwe naam consequent wordt gehanteerd in het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval.

De derde paragraaf geeft een gewijzigde invulling aan artikel 23, §1, van het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval. Hiermee wordt de nieuwe structuur van de Interregionale Commissie voor de UPV ingevoerd. De Interregionale Verpakkingscommissie was samengesteld uit een Beslissingsorgaan en een Permanent Secretariaat. Binnen de Interregionale Commissie voor de UPV worden binnen het Beslissingsorgaan 2 afdelingen gecreëerd: een Beslissingsorgaan Verpakkingen en een Beslissingsorgaan UPV. Het Beslissingsorgaan Verpakkingen blijft uitvoering geven aan de taken haar opgelegd in het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval. Het Beslissingsorgaan UPV daarentegen zal uitvoering geven aan de taken die het zijn toegewezen in dit nieuwe Samenwerkingsakkoord. Het onderscheid tussen beide Beslissingsorganen is nodig omdat enerzijds de ondersteuning door het Permanent Secretariaat verschillend is voor beide Beslissingsorganen. De expertise en dossierkennis voor de thema's die via het nieuwe Samenwerkingsakkoord worden geregeld, blijven immers hoofdzakelijk bij de gewestelijke administraties aanwezig, daar waar voor verpakkingsafval een ruime ervaring en expertise is opgebouwd binnen het Permanent Secretariaat en de ondersteuning van het Beslissingsorgaan Verpakkingen verder gaat dan wat kan begrepen worden onder secretariaatswerk. Zo worden beslissingsvoorstellen voorbereid door het Permanent Secretariaat. Anderzijds is de opdeling tussen de Beslissingsorganen ook belangrijk zodat dit door verschillende personen kan worden ingevuld, afhankelijk van de nodige kennis en vaardigheden.

Artikel 5

Dit artikel brengt enkele kleine wijzigingen aan artikel 24 van het Interregionaal Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval aan om de werking aan te passen aan de onderverdelingen van het Beslissingsorgaan in een afdeling voor verpakkingsafval en een afdeling UPV. De bestaande principes blijven hierbij behouden: er is een jaarlijks roterend voorzitterschap met beurtrol tussen de Gewesten, het reglement van inwendige orde legt de regels voor interne werking vast en beslissingen worden genomen op basis van consensus.

Artikel 6

Via dit artikel worden nog een aantal noodzakelijke wijzigingen aan artikel 26 van het Interregionaal Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval aangebracht.

De tweede paragraaf geeft in algemene bewoordingen aan dat het Beslissingsorgaan UPV de taken moet opnemen die het worden toegewezen in dit Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil. De uitgebreide taakbeschrijving is opgenomen in boek IV van dit Samenwerkingsakkoord.

Ten slotte wordt §5 van artikel 26 geschrapt. Deze paragraaf regelde de samenwerking tussen de Interregionale Verpakkingscommissie en het IPUP (Interregionaal Platform Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid). Door de integratie van het IPUP (als Beslissingsorgaan UPV)

binnen de IVC (met nieuwe naam Interregionale Commissie voor de UPV) wordt deze paragraaf zonder voorwerp.

Boek II – Bepalingen betreffende het interregionaal kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid van bepaalde afvalstromen

Afdeling 1 – Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid

Artikel 7

De eerste paragraaf somt de afvalstromen op waarvoor een Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid wordt ingesteld. Naast de reeds lopende UPV's (elektro, zonnepanelen, batterijen, voertuigen, olie, banden en matrassen) worden ook 3 nieuwe afvalstromen opgenomen: meubelen, textiel en wegwerpluiers. Belangrijk is dat de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid verder zal vastgelegd worden via een uitvoerend Samenwerkingsakkoord. Hierin zullen per afvalstroom onder andere de concrete doelstellingen naar inzameling en verwerking vastgelegd worden. Dit uitvoerend Samenwerkingsakkoord zal ook bepalen vanaf welke datum een aantal verplichtingen uit voorliggend Samenwerkingsakkoord in werking treden, met name die verplichtingen die samenhangen met de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen. De andere bepalingen treden direct in werking. Zoals gebruikelijk zullen producenten zich kunnen verenigen in een beheersorganisme voor een collectieve uitvoering van hun verplichtingen. Hierbij wordt eveneens opgelegd dat een coördinatie-organisme moet worden opgericht wanneer voor één afvalstroom meerdere beheersorganismen actief zouden zijn.

De tweede paragraaf behandelt de relatie tussen de individuele producent en een beheersorganisme. Het aansluiten bij een beheersorganisme verloopt via een toetredingsovereenkomst die wordt gesloten tussen de producent en het beheersorganisme. Er worden een aantal voorwaarden opgelegd aan deze toetredingsovereenkomst om discriminatie en concurrentievervalsing tussen producenten te voorkomen. De type-toetredingsovereenkomst moet tevens voor advies worden voorgelegd aan het Beslissingsorgaan UPV.

In de derde paragraaf wordt een link gelegd met de financiële verplichting die in artikel 8 wordt ingevoerd.

Artikel 8

Dit artikel voert een financiële verplichting in voor beheersorganismen. De heffing is uitgedrukt als een bedrag per inwoner en is gedifferentieerd per afvalstroom waarvoor een Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid geldt. De heffing moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten voor de betrokken afvalstoffen. Dit is een gelijkaardige financiële verplichting als de halve euro verplichting voor Fost Plus die in 2009 werd ingevoerd in het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval. De hoogte van de heffing is ook gebaseerd op dit precedent. Meer bepaald is de hoogte van de heffing per afvalstroom proportioneel met de verhouding van de halve euro heffing op de operationele kost van Fost Plus voor huishoudelijk verpakkingsafval. De heffing wordt jaarlijks aangepast aan de consumptieprijnsindex. Verder bepaalt de eerste paragraaf dat indien meerdere beheersorganismen actief zijn voor eenzelfde afvalstroom, de heffing wordt verdeeld over de beheersorganismen op basis van hun marktaandeel uitgedrukt in aantal eenheden op de markt gezet.

De heffing moet dienen voor de financiering van het beleid van de Gewesten inzake preventie en beheer voor de betrokken afvalstromen. Paragraaf twee geeft een niet-limitatieve opsomming van mogelijke beleidsacties zoals: het stimuleren van preventie, van hergebruik, van hoogwaardige verwerking en van lokale circulaire economie, de strijd tegen het zwerfvuil, het sluikestorten, de niet-selectieve inzameling en de illegale verwerking en export, alsook de financiering van personeel belast met deze beleidstaken. Hierbij kan opgemerkt worden dat beleidsinitiatieven zullen opgezet worden gericht op de betrokken afvalstromen, waarbij wordt gestreefd naar een evenwicht tussen de ontvangen heffingen en beleidsuitgaven per afvalstroom over de jaren heen. De ontvangsten van de heffing worden toegewezen aan de Gewesten op basis van het inwonersaantal. Elk Gewest bezorgt jaarlijks aan de betrokken beheersorganismen een overzicht van de effectieve bestedingen.

De laatste paragraaf regelt de wijze van betaling.

Artikel 9

Artikel 9 is een uitgebreid artikel dat de verplichtingen van de beheersorganismen vastlegt. De eerste paragraaf legt de voorwaarden vast waaraan een beheersorganisme moet voldoen. Dit zijn standaard vereisten die gebruikelijk aan dergelijke rechtspersonen worden opgelegd zoals: opgericht zijn als vereniging zonder winstgevend doel, als uitsluitend statutair doel hebben om uitvoering te geven aan de UPV-verplichtingen en over de nodige middelen beschikken om dit te realiseren. Het statutair doel wordt dus beperkt tot het uitvoeren van de UPV-verplichtingen voor de leden. Dit moet evenwel in ruime zin begrepen worden en kan betrekking hebben op diverse activiteiten die tot doel hebben om de materialenkringloop van het betrokken product en de gerelateerde afvalstroom te beheren en te optimaliseren.

De tweede paragraaf gaat in op de mogelijkheden voor beheersorganismen om zelf commerciële activiteiten uit te oefenen, hetzij direct hetzij via participatie in een ander bedrijf. Ook activiteiten die buiten de strikte uitoefening van de UPV-verplichtingen vallen, worden genoemd. Gegeven dat het statutaire doel van een beheersorganisme beperkt is tot het uitvoering geven aan de UPV-verplichtingen, worden hier bijgevolg die activiteiten geïndiceerd die op het grensvlak van het statutaire doel vallen. Twee elementen roepen tot voorzichtigheid op dit vlak. Ten eerste kan het statuut van vzw aanleiding geven tot een concurrentievoordeel bij uitoefening van commerciële activiteiten ten opzichte van private marktpartijen. Ten tweede kan het beheersorganisme een dominante machtspositie bezitten doordat het een vereniging van een groep bedrijven is. Misbruik van een mogelijk dominante positie moet uiteraard tegengegaan worden. Derhalve wordt hier benadrukt dat een beheersorganisme steeds het concurrentierecht moet respecteren indien het dergelijke activiteiten opneemt. Hiertoe moeten de beheersorganismen duidelijk de aard van deze activiteiten beschrijven aan het Beslissingsorgaan UPV en kunnen ze de Belgische Mededingingsautoriteit raadplegen waarbij, in voorkomend geval, het Beslissingsorgaan UPV hierover wordt geïnformeerd. De Regeringen kunnen de gewestelijke adviesraden en de Belgische Mededingingsautoriteit raadplegen. Het Beslissingsorgaan kan eveneens de Mededingingsautoriteit bevragen en de Regeringen hierover informeren. Het beheersorganisme moet rekening houden met deze adviezen wanneer deze pertinent zijn en moet het Beslissingsorgaan UPV meedelen hoe hiermee rekening zal worden gehouden. Daarnaast moet het beheersorganisme jaarlijks een globaal overzicht bezorgen aan het Beslissingsorgaan UPV over de uitgeoefende activiteiten en een overzicht van de situatie van deze activiteit op de mondiale markt.

Paragraaf 3 lijst de taken van een beheersorganisme op:

- 1° het beheer van de afvalstoffen;

- 2° het verstrekken van informatie over preventie, herstel en hergebruik;
- 3° het nemen van maatregelen om milieuverantwoord productdesign te stimuleren;
- 4° het bevorderen bij zijn leden van preventie, herstel en hergebruik;
- 5° de monitoring van de acties inzake preventie, herstel en hergebruik die door zijn leden worden genomen;
- 6° het organiseren van een performant herstelnetwerk en een performante inzameling;
- 7° het sluiten van een toetredingsovereenkomst met elke producent die daarom verzoekt;
- 8° het sluiten van een verzekeringscontract;
- 9° het innen van de bijdrage van de leden en waar mogelijk de bijdrage differentiëren tussen de producten op basis van criteria gericht op de circulaire economie;
- 10° de kwalitatieve verwerking van de afvalstoffen garanderen via controles uitgevoerd door een onafhankelijk controleorganisme;
- 11° het rapporteren over de behaalde resultaten en de staving van de resultaten met een onafhankelijke audit of certificering;
- 12° het bestrijken op homogene wijze van het gehele Belgische grondgebied;
- 13° het jaarlijks bereiken van de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen;
- 14° het bevoordelen van korte verwerkingsketens;
- 15° het zorgen voor gratis terugname bij natuurrampen of calamiteiten die als dusdanig erkend zijn door de autoriteiten;
- 16° het stellen van een financiële verantwoordelijkheid.

Paragraaf 4 lijst algemene principes op die de uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid door het beheersorganisme omkaderen:

- de activiteiten uitvoeren zoals een voorzichtig en redelijk persoon dat zou doen;
- de planning, het beheer en de evaluatie van de activiteiten documenteren;
- wanneer verschillende actoren voor het beheer van de activiteiten dienen samen te werken, wordt dit beheer omkaderd door evenwichtige akkoorden tussen de partijen;
- de gewestelijke administraties worden uitgenodigd in het begeleidingscomité voor studies die relevant zijn voor het beleid;
- de vergaderingen van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van het beheersorganisme staan open voor een waarnemerspost voor de gewestelijke administraties;
- het implementeren van kwaliteitscontroleprocedures via derden en formuleren van voorstellen ter verbetering van:
 - o de kwaliteit van de gegevens;
 - o de objectiviteit en de onpartijdigheid van de studies;
 - o de naleving van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid;
 - o de financiële gegevens;
- het implementeren van een beleid voor het beheer van potentiële belangenconflicten in het kader van gunningsprocedures van opdrachten;
- het organiseren van een jaarlijks discussieforum met de gewestelijke administraties en met alle betrokken stakeholders;
- het deelnemen aan het opvolgingscomité dat desgevallend door het Beslissingsorgaan UPV wordt georganiseerd en dat tot doel heeft de goede uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid na te gaan;
- indien een beheersorganisme een gunning van markten organiseert, moet dit gebeuren aan de hand van een bestek en een procedure voor toewijzing die ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Beslissingsorgaan UPV. In het algemeen betreft dit het toewijzen van opdrachten inzake inzameling, logistiek en verwerking via een offertevraag. Bij de uitwerking van de bestekken en de procedure van toewijzing moet het beheersorganisme de betrokken stakeholders consulteren. Hiertoe kan facultatief door het beheersorganisme een gemengd comité worden opgericht. Dit gemengd comité bestaat naast het beheersorganisme, uit

vertegenwoordigers van de betrokken rechtspersonen van publiek recht en van de federaties van de betrokken bedrijfssectoren. De werking van het gemengd comité wordt vastgelegd in een huishoudelijk reglement. De verslagen van de consultatievergaderingen of van de vergaderingen van het gemengd comité worden bezorgd aan het Beslissingsorgaan UPV.

Paragraaf 5 lijst de verplichtingen op die gelden wanneer de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid betrekking heeft op huishoudelijk afval:

- 1° in elk Gewest de gehele bevolking bedienen;
- 2° een uniforme overeenkomst sluiten met elke publiekrechtelijke rechtspersoon die territoriaal bevoegd is voor huishoudelijke afvalstoffen en waarbij de modelovereenkomst voor advies wordt voorgelegd aan de bevoegde gewestelijke administratie;
- 3° de verpakkingen en andere vereiste inzamelrecipiënten gratis ter beschikking stellen van alle inzamelpunten;
- 4° een voldoende verspreid netwerk van inzamelpunten opzetten en het zorgen voor de gratis ophaling bij deze inzamelpunten tenzij anders bepaald in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord;
- 5° garanderen dat de burger steeds gratis zijn afgedankt product kan afgeven in een inzamelpunt;
- 6° het transport van de afvalstoffen optimaliseren;
- 7° zorgen voor toegang tot het inzamelnetwerk voor het hergebruik van de afvalstoffen en bevorderen van tewerkstelling bij verenigingen of vennootschappen met een sociaal oogmerk;
- 8° rekening houden met de impact van vandalisme op inzamelpunten.

Paragraaf 6 lijst de verplichtingen op die gelden wanneer de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid betrekking heeft op bedrijfsafval:

- 1° de vrije markt van selectieve inzameling, recyclage en nuttige toepassing zo min mogelijk verstoren;
- 2° de gelijkheid respecteren tussen private en publieke operatoren;
- 3° de transparantie verzekeren van de verwerkingsketen;
- 4° een observatorium voor de vrije markt opzetten;
- 5° een KMO-plan opstellen om de selectieve inzameling te stimuleren;
- 6° contracten afsluiten met traders om de tracering van de afvalstoffen te verzekeren;
- 7° een stimulerend financieringsmechanisme opzetten om recyclage in België aan te moedigen.

Paragraaf 7 legt de erkenningsplicht op aan beheersorganismen. Dit impliceert dat een beheersorganisme dat de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor een afvalstroom wil opnemen, een erkenningsaanvraag moet indienen bij het Beslissingsorgaan UPV. De aanvraag moet ingediend worden binnen de 6 maand volgend op de inwerkingtreding van het uitvoerend Samenwerkingsakkoord. In de erkenningsaanvraag moet worden aangegeven hoe invulling zal gegeven worden aan de voorwaarden en verplichtingen die zijn opgelegd in vorige paragrafen van dit artikel. Het Beslissingsorgaan UPV neemt binnen 6 maand een beslissing, en verleent desgevallend een erkenning. De erkenning kan voor maximaal 5 jaar verleend worden, en er kunnen bijkomende voorwaarden en aanvullende streefwaarden opgelegd worden om de goede uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid door het beheersorganisme te garanderen. Tot slot legt deze paragraaf aan het Beslissingsorgaan UPV de verplichting op om 2 jaar na de inwerkingtreding van een erkenning een tussentijds evaluatierapport over te maken aan de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen. Na vier jaar volgt een tweede evaluatie door het Beslissingsorgaan UPV die gepaard gaat met een strategische oriëntatienota met oog op een nieuwe erkenning.

Paragraaf 8 handelt over het toezicht op de coördinatie-organismen. Hiervoor geldt geen erkenningsplicht omdat de activiteiten van een dergelijk organisme beperkt zijn in vergelijking met een beheersorganisme. Er wordt wel gevraagd dat het coördinatie-organisme tweejaarlijks een plan

voorlegt aan het Beslissingsorgaan UPV dat beschrijft hoe uitvoering zal gegeven worden aan de verplichtingen.

Paragraaf 9 tenslotte legt de regeling vast voor producenten die niet aansluiten bij een beheersorganisme. Deze producent moet een plan opstellen dat omschrijft hoe hij op individuele basis uitvoering geeft aan de verplichtingen inzake de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid. Het Beslissingsorgaan UPV controleert of het plan aan de voorwaarden voldoet en kan desgevallend bijsturingsmaatregelen formuleren. Het plan heeft een maximum looptijd van 5 jaar. De paragraaf legt bovendien als voorwaarde op dat in geen geval kosten mogen worden afgewenteld op andere producenten en dat de producent evenzeer moet voorzien in een bijdrage aan het beleid van de Gewesten.

Artikel 10

Dit artikel legt een jaarlijkse rapportageverplichting op over enerzijds de hoeveelheid op de markt gebrachte producten en anderzijds over de behaalde resultaten inzake inzameling en verwerking. Op basis van deze rapportering gaat het Beslissingsorgaan UPV na of de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen gehaald worden. De rapportageplicht geldt zowel voor beheersorganismen (paragraaf 1) als voor producenten die op individuele basis uitvoering geven aan hun producentenverantwoordelijkheid (paragraaf 2). Wanneer hieruit blijkt dat een producent niet aan de doelstellingen voldoet, moet deze producent verplicht aansluiten bij een beheersorganisme.

Paragraaf 3 geeft aan dat de modaliteiten voor de rapportage per stroom verder zullen worden gespecificeerd via het uitvoerend Samenwerkingsakkoord. Deze paragraaf voorziet ook in de mogelijkheid om een rapporteringsplicht op te leggen aan andere actoren dan de producenten of de beheersorganismen. Deze aanvullende rapporteringen en de modaliteiten moeten voorzien worden in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord en moeten betrekking hebben op de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid. Het betreft hier bijvoorbeeld een rapportering door operatoren voor het beheer van afvalstoffen over de onder de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vallende afvalstroom die werd ingezameld en verwerkt zonder samenwerking met de producent of het beheersorganisme.

Artikel 11

Dit artikel legt verplichtingen op aan beheerders van online marktplaatsen. Volgens de eerste paragraaf moet de beheerder de producenten, die via zijn platform producten verkopen aan consumenten in België, informeren over de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die op hen van toepassing is.

Ten tweede moet de beheerder ervoor zorgen dat hij geen toegang verleent aan producenten die hun Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet naleven. Er wordt wel voorzien in de mogelijkheid dat de online marktplaats de verantwoordelijkheden van de producent overneemt. In dat geval kan de producent uiteraard wel gebruik blijven maken van de online marktplaats. Indien de beheerder een producent die niet in regel is, niet verhindert om gebruik te maken van zijn online marktplaats, wordt hij zelfs wettelijk verplicht om de verplichtingen van die producent in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid op zich te nemen.

Paragraaf drie verduidelijkt dat indien de beheerder van een onlinemarktplaats zelf als producent optreedt (dus in eigen naam producten verkoopt aan consumenten), deze gehouden is aan alle verplichtingen die aan producenten worden opgelegd in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid.

Artikel 12

Artikel 12 behandelt de financiële verplichtingen. De eerste paragraaf legt de verplichting op aan beheersorganismen om een financieel plan op te stellen en legt de minimale inhoud vast. Dit betreft het budget, de berekening en aanwending van de milieubijdrages, het beleid rond reserves en provisies, de wijze van financiering van eventuele verliezen en van afgedankte producten waarvan de producent niet meer actief is of geïdentificeerd kan worden en ten slotte het beleggingsbeleid. Belangrijk hierbij is dat er een grens wordt opgelegd aan het niveau van reserves en provisies om te voorkomen dat beheersorganismen overtollige financiële middelen zouden aanhouden. Voor reserves wordt een maximum ingesteld van 1 jaar de totale werkingskost van het beheersorganisme. De provisies moeten gemotiveerd worden in een specifiek rapport van de bedrijfsrevisor. Het Beslissingsorgaan UPV kan, indien nodig geacht, een aanvullende beoordeling vragen aan een externe bedrijfsrevisor. Een evenwichtige procedure van dialoog tussen het beheersorganisme en het Beslissingsorgaan UPV wordt opgezet. Indien het beheersorganisme er niet in slaagt de provisies afdoende te motiveren, kan de erkenning door het Beslissingsorgaan UPV worden ingetrokken of geschorst.

Paragraaf 2 bepaalt dat in het budget moet worden aangegeven welk budget het beheersorganisme voorziet voor het stimuleren van de circulaire economie bovenop de vastgelegde inzamel- en verwerkingsdoelstellingen. Van beheersorganismen wordt verwacht dat zij bovenop hun reguliere werking en bovenop het beleid van de Gewesten investeren in de circulaire economie. Hiervoor wordt geen bedrag naar voor geschoven, maar wordt wel gevraagd om dit zichtbaar te maken binnen het budget.

De laatste paragraaf tenslotte regelt de wijze van toezicht op het financieel plan. Er wordt voorzien dat het financieel plan jaarlijks moet worden voorgelegd voor advies aan het beslissingsorgaan UPV. Het Beslissingsorgaan UPV moet daarbij bijzondere aandacht schenken aan de omvang van de reserves en provisies. Het Beslissingsorgaan UPV heeft ten slotte de bevoegdheid om de bedrijfsrevisoren van het beheersorganisme te ondervragen, alsook om de rekeningen te laten onderzoeken door een externe revisor.

Artikel 13

Artikel 13 voorziet in een heffing die opgelegd wordt indien een beheersorganisme de opgelegde inzamel- en/of verwerkingsdoelstelling niet bereikt. De heffing is bedoeld als sturend instrument om de beheersorganismen aan te sporen om de doelstellingen te bereiken en niet als een financierend instrument. Dit wordt ook benadrukt door een stijgend tarief in te bouwen. De hoogte van de heffing begint bij op 50 €/ton, aangerekend per aangevatte ton waarvoor de doelstelling niet is behaald. De heffing stijgt in de 2 opeenvolgende jaren waarin de doelstelling niet werd gehaald met telkens 50 €/ton tot 150 €/ton in het derde jaar. Op die manier verhoogt stelselmatig de druk op de sector indien doelstellingen niet gehaald worden. De modaliteiten van de heffing zijn gelijkaardig als in artikel 8. De

eventuele ontvangsten worden verdeeld tussen de Gewesten op basis van bevolkingsaantal en moeten ingezet worden voor het gewestelijk afvalbeleid.

De tweede paragraaf regelt de inning van de heffing. Het Beslissingsorgaan UPV krijgt de opdracht om dit voor de Gewesten te organiseren.

Artikel 14

Artikel 14 voorziet eveneens in een sanctiemechanisme onder de vorm van een heffing voor een beheersorganisme dat de grenswaarden inzake reserves overschrijdt. De grenswaarde is in artikel 12 vastgelegd. Het betreft de totale werkingskost van een beheersorganisme gedurende 12 maanden. De sanctie bedraagt 10% van het bedrag van de reserve waarmee de norm wordt overschreden. Er is wel voorzien in de mogelijkheid dit percentage te verminderen in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord. Ook in dit geval zullen de door deze heffing ontvangen middelen verdeeld worden onder de Gewesten met het oog op de financiering van gewestelijke beleidsmaatregelen.

Paragraaf twee regelt de inning van de heffing analoog als in artikel 13.

Afdeling 2 – Register en gevolmachtigde

Artikel 15

Artikel 15 organiseert het bijhouden van een register waarin alle producenten die onder de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vallen, worden opgelijst. Het register moet online vrij beschikbaar zijn en het komt het Beslissingsorgaan UPV toe om te bepalen wie dit register ter beschikking moet stellen. Hiervoor zal in eerste instantie gekeken worden naar de beheersorganismen, minstens voor wat betreft hun leden.

Paragraaf twee omschrijft de informatie die per producent moet worden opgenomen in het register. Dit zijn basisgegevens opgelegd door de Europese Richtlijnen en die reeds toegepast worden.

Artikel 16

De eerste paragraaf regelt de wijze waarop producenten die buiten België zijn gevestigd, aan hun Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid kunnen voldoen. Het eerste lid maakt het mogelijk dat elke buitenlandse producent een gevolmachtigde kan aanstellen in België. Deze gevolmachtigde moet toezien op de naleving van de verplichtingen die op de producent rusten. Het tweede lid verplicht deze werkwijze voor buitenlandse producenten die via online verkoop rechtstreeks aan consumenten in België verkopen.

De tweede paragraaf stelt dat de aanduiding van een gevolmachtigde via schriftelijk mandaat moet verlopen en dat de overheid daarvan op de hoogte moet gebracht worden.

De derde paragraaf legt op dat elke producent die in België gevestigd is, maar die producten buiten het grondgebied op de markt brengt, in die landen ook een gevolmachtigde moet aanduiden om te voldoen aan de verplichtingen die op de producent rusten in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid van dat land. Op die manier zorgt de derde paragraaf voor wederkerigheid. De eerste paragraaf maakt het mogelijk voor buitenlandse bedrijven om een gevolmachtigde aan te duiden in ons land, de derde paragraaf verplicht dit voor binnenlandse

bedrijven met verkoop in het buitenland. Bij gelijklopende wetgeving in de andere landen zorgt dit voor een sluitend systeem.

Afdeling 3 – Gewestelijke bevoegdheden

Artikel 17

Artikel 17 verduidelijkt de bevoegdheidsverdeling tussen het Beslissingsorgaan UPV en de Gewesten met betrekking tot de wijze waarop producenten invulling geven aan hun verplichtingen inzake de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid. Alle taken die niet expliciet zijn toegewezen aan het Beslissingsorgaan UPV, blijven de exclusieve bevoegdheid van de Gewesten. In de mate dat ze niet worden geregeld in een uitvoerend Samenwerkingsakkoord worden volgende zaken genoemd: het communicatiebeleid, het inzamelsysteem, de wijze van verwerking, het preventiebeleid en de aanwending van de ontvangsten uit de heffingen.

Afdeling 4 – Wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Artikel 18

Dit artikel brengt een wijziging aan het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval aan. In deze wijziging wordt een heffing opgelegd aan het erkend organisme (Valipac), dat instaat voor de terugnameplicht van verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong, zodat dit organisme op dezelfde manier wordt behandeld als de andere UPV-systemen. Voor Fost Plus (huishoudelijke verpakkingen), bestaat deze financiële verplichting al jaren. Via artikel 8 wordt een financiële verplichting ingevoerd voor de andere UPV-systemen (Febelauto, Valorlub, Bebat...). Dezelfde principes worden hier gehanteerd. De heffing is uitgedrukt als een bedrag per inwoner, waarbij de hoogte eenzelfde financiële impact beoogt als voor de andere UPV's. De ontvangsten worden verdeeld tussen de Gewesten op basis van het aantal inwoners en worden door de Gewesten aangewend voor het beleid inzake verpakkingsafval.

Boek III – Bepalingen betreffende de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil

Afdeling 1 - Toepassingsgebied

Artikel 19

Dit artikel wijst in de eerste paragraaf de productgroepen aan waarop de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil van toepassing is. Dit zijn in eerste instantie de productgroepen die gevat worden door de SUP-richtlijn (tabaksproducten, vochtige doekjes en ballonnen). Alle tabaksproducten zijn hier het doelwit, inclusief sigarettenpeuken en hun verpakking. Kauwgom valt niet onder het toepassingsgebied van de SUP-richtlijn, maar wordt daaraan toegevoegd omdat dit product een aanzienlijk deel uitmaakt van het zwerfvuil. De verpakkingen die onder de SUP-richtlijn vallen, sigarettenverpakkingen (doosjes en plastic folies) en blikjes voor huishoudelijke dranken zijn niet opgenomen in deze lijst, omdat de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake

zwerfvuil voor verpakkingen ingeschreven wordt via een wijziging in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingafval. Dit punt is opgenomen in afdeling 4. Uiteraard worden hierbij dezelfde principes gevolgd.

In de tweede paragraaf worden de kosten aangegeven die de producenten in het kader van deze producentenverantwoordelijkheid minstens moeten dekken. Het betreft kosten voor (i) bewustmakingsmaatregelen, (ii) opruimen van zwerfvuil, (iii) beheer en ledigen van publieke vuilnisbakken, (iv) rapportering en (v) een bijdrage in de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid.

Paragraaf drie benadrukt dat dit Samenwerkingsakkoord geen afbreuk doet aan de bevoegdheden inzake openbare netheid van lokale besturen.

Artikel 20

Deze Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil geldt voor alle producten die op de Belgische markt worden gebracht, en dit zowel via fysieke winkels als via verkoop op afstand. In lijn met de SUP-Richtlijn, bevat artikel 19 bepalingen over hoe een producent die in een andere Lidstaat producten op de markt brengt, aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid moet voldoen. De eerste paragraaf maakt het mogelijk dat buitenlandse producenten hiertoe in ons land een gemachtigde vertegenwoordiger kunnen aanwijzen. De tweede paragraaf bevat de gekoppelde bepaling voor de in België gevestigde producenten: zij zijn gehouden om een gemachtigd vertegenwoordiger aan te stellen in de landen waar ze hun producten op de markt brengen.

Afdeling 2 – Verplichtingen voor producenten

Artikel 21

Zoals bij elke Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid kan een producent aan zijn verplichtingen voldoen op individuele basis of op collectieve basis. Indien een producent kiest voor de individuele optie moet hij hiervoor een aanvraag indienen en een goedkeuring krijgen. De collectieve optie verloopt via het aansluiten bij een collectief systeem dat de verplichtingen voor de producent overneemt.

Afdeling 2.1 – Individuele uitvoering

Artikel 22

De eerste paragraaf omschrijft dat een producent die op individuele basis uitvoering wil geven aan zijn verplichtingen inzake de UPV zwerfvuil, hiertoe een “individueel beheersplan zwerfvuil” moet indienen. Het Beslissingsorgaan UPV moet oordelen over het al dan niet verlenen van een goedkeuring.

De tweede paragraaf lijst de informatie op die moet opgenomen in de aanvraag voor een “individueel beheersplan zwerfvuil”. Het betreft een aantal identificatiegegevens, het voorwerp van de aanvraag en een schriftelijke verbintenis. Onder het voorwerp moet de producent omschrijven hoe hij zal voldoen aan zijn verplichtingen. Er worden 2 mogelijkheden voorzien: ofwel de organisatorische en financiële terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig van zijn producten ofwel het financieel vergoeden van de overheidsinstanties voor de kosten genoemd in artikel 19, §2 die deze

overheidsinstanties dragen voor de producten van de producent. De eerste optie omhelst naast een plan van aanpak voor de opruiming van het betrokken zwerfvuil ook de nodige acties voor de andere aspecten van de UPV-zwerfvuil. De producent moet immers ook bijdragen aan o.a. de preventie van zwerfvuil, de lediging en beheer van publieke vuilnisbakken en het algemene beleid op dit gebied. Tot slot moet hier benadrukt worden dat de organisatorische en financiële optie enkel mogelijk is indien de betrokken overheidsinstanties die bevoegd zijn voor het beheer van het zwerfvuil hiermee instemmen. Binnen de tweede optie moet de producent zorgen voor de vergoeding van de kosten die overheidsinstanties dragen ten gevolge van het zwerfvuil van zijn product. De vergoeding moet, rekening houdend met de kenmerken van de producent en zijn product, in redelijke verhouding staan met de vergoeding die aan het collectief systeem is opgelegd. De Interregionale Commissie voor de UPV zal zorgen voor kostenindicatoren die richtinggevend zijn voor het bepalen van zijn vergoeding door de producent (bv. totale zwerfvuilkosten, fractietellingen, lijst relevante overheidsinstanties). Naast de hoogte van de vergoeding moet tevens de wijze van betaling vastgelegd worden.

De laatste paragraaf legt een jaarlijkse rapporteringsplicht op over het aantal op de markt gebrachte producten en over de wijze waarop afgelopen jaar uitvoering is gegeven aan de verplichtingen.

Artikel 23

Artikel 23 omschrijft de procedure waarop een aanvraag voor een individueel beheersplan zwerfvuil door het Beslissingsorgaan UPV wordt behandeld. Eerst wordt de volledigheid beoordeeld. Indien de aanvraag volledig is, heeft het Beslissingsorgaan UPV vervolgens vier maanden om een uitspraak te doen over de aanvraag. Voor elke aanvraag wordt aan de individuele producent een dossierkost van 250 euro gevraagd. De goedkeuring van een individueel beheersplan geldt voor een periode van maximum vijf jaar, maar kan mits motivering ook voor een kortere termijn worden verleend.

Artikel 24

In artikel 24 wordt aangegeven wanneer de in artikel 23 beschreven goedkeuring kan worden opgeheven of geschorst. Dit kan enerzijds op verzoek van de individuele producent en anderzijds ambtshalve door de overheid na vaststelling van een inbreuk of misdrijf. Hierbij wordt de individuele producent vooraf op de hoogte gebracht en heeft hij de mogelijkheid om zich te verweren of om zich in regel te stellen.

Artikel 25

Artikel 25 geeft aan welke wijzigingen onmiddellijk doorgegeven moeten worden aan het beslissingsorgaan UPV. Het betreft enerzijds administratieve gegevens zoals naam en rechtsvorm, maar anderzijds ook wijzigingen in het voorwerp van de aanvraag en wijzigingen in de aangegeven verbintenissen.

Afdeling 2.2 – Collectieve uitvoering

Artikel 26

De eerste paragraaf legt het basisprincipe van een collectieve uitvoering vast: door als producent aan te sluiten bij een collectief organisme.

De tweede paragraaf bepaalt de vereisten waaraan een dergelijk collectief organisme moet voldoen. Dit zijn standaard vereisten die gebruikelijk aan dergelijke rechtspersonen worden opgelegd, zoals: opgericht zijn als vereniging zonder winstgevend doel, als uitsluitend statutair doel hebben om uitvoering te geven aan de UPV-verplichtingen en over de nodige middelen beschikken om dit te realiseren.

De derde paragraaf tenslotte vermeldt de voorwaarden waaronder dergelijk collectief organisme moet werken:

- 1° een toetredingsovereenkomst sluiten met elke producent die daarom verzoekt;
- 2° de lijst van de aangesloten producenten ter beschikking te stellen van het Beslissingsorgaan UPV;
- 3° alle discriminatie uitsluiten in het aanvaarden of uitsluiten van leden;
- 4° garanderen dat de individuele of individualiseerbare gegevens vertrouwelijk behandeld worden;
- 5° zorgen voor een online toegang tot de gegevens voor het Beslissingsorgaan UPV;
- 6° de verplichtingen vervullen voor de aangesloten producenten;
- 7° het innen van de bijdrage van de aangesloten producenten;
- 8° het voorleggen aan het Beslissingsorgaan UPV van de jaarrekening en de begroting.

Artikel 27

In dit artikel worden aan een collectief organisme eveneens twee mogelijkheden geboden om te voldoen aan de UPV zwerfvuil. De basis is steeds dat de kosten van de taken vermeld in artikel 19, §2, moeten gedragen worden door de producenten voor het afval veroorzaakt door de producten die door de leden van het collectief organisme op de markt worden gebracht. Dit kan enerzijds gebeuren door het opnemen van deze taken, in samenwerking met de overheidsinstanties die voor deze optie kiezen. Dit is de organisatorische en financiële optie. Anderzijds kan dit ook gebeuren door het vergoeden van de kosten verbonden aan de uitvoering van deze taken door de overheidsinstanties (de financiële optie). De keuze tussen beide opties wordt gemaakt door het collectief organisme samen met de betrokken overheidsinstanties. De organisatorische en financiële optie vergt een samenwerking tussen het erkend organisme en de overheidsinstanties die bevoegd zijn voor de openbare netheid en het beheer van zwerfvuil. In die samenwerking worden afspraken gemaakt rond de wijze van uitvoering van de taken en activiteiten en de eraan gekoppelde vergoedingen. De keuze voor deze optie veronderstelt dus dat de betrokken overheidsinstanties bereid zijn een dergelijke samenwerking aan te gaan. Dit impliceert ook dat de gekozen optie per overheidsinstantie kan verschillen en ook kan wijzigen in de tijd. Indien geen overeenkomst wordt aangegaan of bereikt, is de facto steeds de financiële optie van toepassing.

Het tweede lid legt de bedragen vast die per productgroep en per Gewest moeten vergoed worden door het collectief organisme in de financiële optie. Deze bedragen zijn afkomstig van de door de Gewesten uitgevoerde studies van de zwerfvuilkosten, en zijn dus van toepassing indien enkel en alleen voor de financiële optie zou gekozen worden. Wanneer voor één of meerdere overheidsinstanties de organisatorische en financiële optie van toepassing is, worden deze bedragen overeenkomstig verminderd. Het collectief organisme is dan immers vrijgesteld van de financiële optie voor die overheidsinstanties. De Interregionale Commissie voor de UPV zorgt hiertoe voor de bekendmaking per Gewest van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de kosten van elk

van deze instanties ter identificatie van de overheidsinstanties waarmee een samenwerking kan worden aangegaan en hun overeenkomstig aandeel in de zwerfvuilkosten.

Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd volgens het indexcijfer der consumptieprijzen. Wanneer voor een bepaalde productgroep, één of meerdere producenten de UPV op individuele basis uitvoeren, dan wordt het bedrag dat het collectief organisme moet dragen overeenkomstig verminderd. Wanneer voor een zelfde stroom meerdere collectieve organismen worden opgericht, moet een coördinatie-organisme worden opgericht om een correcte verdeling over de collectieve organismen te garanderen. Verder bepaalt deze paragraaf dat deze bedragen binnen de 2 jaar na inwerkingtreding van dit akkoord worden geëvalueerd en dat de bedragen van de heffing ten laatste vanaf het aangiftejaar 2027 worden aangepast op basis van deze evaluatie. Vervolgens gebeurt elke 5 jaar opnieuw een dergelijke evaluatie.

Wat kauwgom betreft, heeft de sector zich ertoe verbonden een programma van bewustmakings- en opruimingscampagnes uit te voeren. De details van deze verbintenis en de evenwichtige verdeling van de acties op nationaal en regionaal niveau zullen worden besproken en goedgekeurd door het Beslissingsorgaan UPV. Vervolgens wordt de organisatorische en financiële optie verder uitgewerkt. De concrete uitwerking hiervoor moet het collectief organisme voorleggen aan het Beslissingsorgaan UPV in een erkenningsaanvraag. De mogelijkheid wordt hierbij ook voorzien dat Fost Plus in naam van de sector de erkenningsvraag indient. Een erkenning heeft in principe een looptijd van 5 jaar. Het Beslissingsorgaan UPV controleert de naleving van de erkenning door het collectief organisme, en maakt na 4 jaar een evaluatie op met het oog op een eventuele nieuwe erkenning. Indien de erkenningsaanvraag betrekking heeft op tabaksproducten zal het Beslissingsorgaan UPV hierbij een advies vragen aan de Alliantie voor een Rookvrije Samenleving.

De erkenningsaanvraag moet volgende elementen bevatten:

- de statuten;
- een financieel plan en een begroting voor de duur van de erkenning;
- de aard van de afvalstoffen;
- een ontwerp van toetredingscontract tussen het collectief organisme en de producenten;
- een modelcontract met territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en de andere overheidsinstanties die instaan het beheer van zwerfvuil;
- een operationeel plan voor het beheer van zwerfvuil;
- de progressiviteit om het systeem verder uit te breiden;
- het instellen van nieuwe modellen;
- de rapporterings- en controlemethode om de efficiënte van het opgezette systeem te evalueren.

Om te voorkomen dat het mee organiseren van het zwerfvuilbeleid door de producenten beleidsinspanningen zouden tegenwerken, wordt ten slotte opgelegd dat dit er niet toe mag leiden dat de kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de bestrijding van Tabaksgebruik wordt geschonden, of het preventiebeleid rond verpakkingen en roken wordt tegengewerkt, noch dat producenten inspraak krijgen in het zwerfvuilbeleid.

Paragraaf 2 van hetzelfde artikel legt de datum vast waartegen de bedragen, zoals vastgelegd in de financiële optie, betaald moeten worden. Dit is uiterlijk 31 maart van het jaar volgend op het aangiftejaar. Het Beslissingsorgaan UPV zal hiertoe een aanslagformulier overmaken aan het collectief organisme met de gevorderde bedragen en rekeningnummers. Dit kan opgesplitst worden per Gewest en per betrokken overheidsinstelling.

Paragrafen 3 tot en met 5 van hetzelfde artikel regelen de controle op de betaling ingeval dat de financiële optie van toepassing is, alsook de gevolgen bij laattijdige, onvolledige of foutieve betaling.

Onvolledige betaling leidt tot een geldboete van 10% van het niet-betaalde bedrag. Elke vertraging in de betaling leidt tot het verschuldigd zijn van de wettelijke intrest. Het collectief organisme is hierbij verplicht om alle gegevens en bijkomende informatie die nodig zijn voor de controle, ter beschikking te stellen.

Artikel 28

Artikel 28 bepaalt de modaliteiten waaronder een erkend organisme voor verpakkingsafval (Fost Plus) voor deze andere stromen kan optreden als collectief organisme. Gezien Fost Plus voor de huishoudelijke verpakkingen ook verplichtingen krijgt inzake zwerfvuil, en verpakkingen de productsoort zijn met het grootste aandeel in de zwerfvuilkosten, lijkt het logisch om deze mogelijkheid te voorzien. Op die manier wordt het mogelijk dat één collectief systeem instaat voor de uitvoering van de UPV zwerfvuil. Het erkend organisme voor verpakkingsafval kan dit doen door ofwel aan de in artikel 27, paragraaf 1 genoemde financiële verplichting voor die stroom te voldoen, ofwel door contracten af te sluiten met overheidsinstanties die kosten dragen inzake het zwerfvuilbeleid. De contracten regelen de samenwerking tussen beide partijen rond de acties en kosten opgelijst in artikel 19, paragraaf 2. Wanneer dergelijke contracten worden afgesloten, wordt het bedrag van de financiële optie in de eerste paragraaf van artikel 27 verminderd met het aandeel in de kosten van de overheidsinstanties waarmee een contract wordt afgesloten. Het Beslissingsorgaan UPV zorgt hiertoe voor de bekendmaking van de relevante overheidsinstanties en hun aandeel in de totale zwerfvuilkosten.

Voor het afsluiten van dergelijke contracten zal een modelcontract moeten goedgekeurd worden door het Beslissingsorgaan UPV na consultatie van het Beslissingsorgaan Verpakkingen.

Artikel 29

Artikel 29 zorgt ervoor dat er indicatoren inzake openbare netheid worden opgevolgd wanneer de organisatorische en financiële optie wordt toegepast. Deze zullen op voorstel van het beslissingsorgaan UPV worden opgenomen in de erkenning van het collectief organisme en moeten toelaten om de evolutie van de openbare netheid op te volgen.

Artikel 30

Artikel 30 regelt de controle op de boekhouding van het collectief organisme. Het geeft de bevoegdheid aan het Beslissingsorgaan UPV om de bedrijfsrevisor te ondervragen, alsook om een externe bedrijfsrevisor aan te stellen voor een onafhankelijke controle.

Artikel 31

Artikel 31 verplicht een collectief organisme dat sensibiliseringsacties opzet die een volledig gewest bestrijken, om die voor te leggen aan de gewestelijke administratie. Dit om te garanderen dat de campagnes in lijn blijven met het gewestelijke beleid.

Afdeling 3 – Taken van de overheid

Artikel 32

Artikel 32 geeft aan dat elk Gewest autonoom beslist over de besteding van de financiële middelen die het ontvangt. Uiteraard moet deze besteding maximaal gericht zijn op het vergoeden van door betrokken overheidsinstanties gemaakte kosten in de strijd tegen zwerfvuil.

Artikel 33

In dit artikel worden de gewestelijke administraties opgedragen om sensibiliseringsacties te organiseren. Dit geldt uiteraard enkel indien de Gewesten hiertoe de nodige financiële middelen verwerven van de producenten in het kader van de financiële optie. Indien door een gewestelijke administratie wordt geopteerd voor de organisatorische en financiële optie, wordt deze taak in samenspraak met de betrokken producenten opgenomen. De sensibiliseringsacties handelen over de thema's voorzien in de SUP-Richtlijn:

- herbruikbare alternatieven en goede praktijken voor afvalbeheer;
- de effecten van zwerfvuil op het (mariene)milieu;
- de gevolgen van ongepaste verwijdering op de riolering (o.a. vochtige doekjes).

Artikel 34

Artikel 34 legt een rapportageplicht op aan het collectief organisme over:

- de afgesloten contracten met betrokken overheidsinstanties en in voorkomend geval, de betaalde vergoedingen;
- de aangesloten producenten;
- de hoeveelheid op de markt gebrachte producten;
- de wijze van berekening van de milieubijdragen;
- de ingezamelde hoeveelheden zwerfvuil en de wijze van verwerking (ingeval van de organisatorische en financiële optie).

Afdeling 4 – Wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

De Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil voor verpakkingen wordt ingeschreven in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. Daartoe bevat dit Samenwerkingsakkoord een afdeling 4 die de wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, omvat.

Artikel 35

Artikel 10 van het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval somt de elementen op die moeten worden opgenomen in de erkenningsaanvraag. Via dit artikel 35 wordt een additioneel element toegevoegd aan deze opsomming: de wijze waarop invulling zal gegeven worden aan de UPV zwerfvuil. Hierbij wordt dezelfde informatie gevraagd als voor eventuele gelijkaardige systemen in artikel 27 (o.a. een financieel plan, de aard van de afvalstoffen, een modelcontract, een operationeel plan...). Die afstemming is des te meer noodzakelijk omdat Fost Plus ook de rol van collectief organisme kan opnemen voor de UPV zwerfvuil van andere stromen dan verpakkingsafval (met name tabak, kauwgom, vochtige doekjes en/of ballonnen). Er wordt hierbij één bijkomende voorwaarde opgelegd,

gericht op het voorkomen van zwerfvuil van verpakkingen: het versterken van de selectieve inzameling van huishoudelijke verpakkingen bij de gezinnen en out of home.

Artikel 36

Paragraaf 1 en 2 van dit artikel regelen de verplichtingen voor producenten van verpakkingsafval die hun Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid op individuele basis willen invullen. Deze bepalingen zijn gelijklopend aan de bepalingen in artikel 22 voor de producenten van andere zwerfvuilstromen die op individuele basis de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid zullen invullen. Dit wordt geregeld door een toevoeging aan artikel 7 van het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval.

Paragraaf 3 legt aan het Beslissingsorgaan Verpakkingen de verplichting op om, elke vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning, een samenvattende evaluatienota en een strategische oriëntatienota op te maken ten behoeve van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen.

Paragraaf 4 handelt over de halve euro. Het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval verplicht Fost Plus immers tot een financiële bijdrage in het beleid van de Gewesten (de halve euro). Artikel 13 §1, 12°, geeft aan wat onder dit beleid kan begrepen worden. Hieraan wordt toegevoegd: de strijd tegen de aanwezigheid van verpakkingen in sluikstort, de controle van de doelstellingen en de personeelskost. De strijd tegen het zwerfvuil wordt geschrapt uit deze lijst omdat hiervoor een aparte regeling wordt ontwikkeld verder in dit artikel. Aangezien er traditioneel veel middelen van de halve euro werden aangewend voor het zwerfvuilbeleid, zal er een aanzienlijk budget vrijgemaakt worden voor de andere beleidsaspecten.

De rest van het artikel regelt de collectieve uitvoering voor de UPV zwerfvuil. De zwerfvuilregeling voor de stroom verpakkingen wordt geregeld door in artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval, een punt 14° en 15° toe te voegen. Dit verloopt volgens dezelfde principes als voor de andere stromen die onder de UPV zwerfvuil vallen (in artikel 27 van boek III van dit Samenwerkingsakkoord). Er worden 2 opties voorzien: de financiële optie en de organisatorische en financiële optie. De keuze tussen beide wordt gemaakt door Fost Plus en de betrokken overheidsinstellingen en kan bijgevolg verschillend zijn per betrokken overheidsinstelling. Belangrijk hierbij is dat bij aanvang, het toepassingsgebied beperkt is tot die verpakkingssoorten die tot de scope van de SUP-Richtlijn behoren alsook drankblikjes en sigarettenpakjes. Het is evenwel uitdrukkelijk de bedoeling om de scope van de heffing uit te breiden tot het zwerfvuil afkomstig van alle huishoudelijke verpakkingen. Dit moet ingang vinden ten laatste vanaf het aangiftejaar 2027 op basis van de evaluatiestudie over de bedragen van de heffing.

In de financiële optie, voorzien in 14°, wordt een financiële vergoeding bepaald, uitgedrukt in een bedrag per gewest. Net zoals voor de andere stromen geldt dat dit bedrag verminderd wordt met de bedragen betaald door de producenten die op individuele basis de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid invullen, alsook met de bedragen die overeenstemmen met de vergoeding voor die overheidsinstanties die een samenwerkingscontract met Fost Plus hebben afgesloten inzake zwerfvuil. Tot slot worden ook voor verpakkingen bepalingen opgelegd inzake indexering, tijdstip van betaling, controle, gevolgen bij niet correcte of laattijdige betaling. Er wordt voorzien in een aanpassing van het bedrag van de heffing om rekening te houden met het effect van statiegeld. Vanaf het aangiftejaar volgend op de invoering van een statiegeldsysteem wordt de heffing met 25% verminderd en vervolgens jaarlijks met 5% (gedurende 6 jaar).

De organisatorische en financiële optie waarbij een samenwerking wordt aangegaan tussen het erkend organisme voor verpakkingsafval en de betrokken overheidsinstanties, wordt uitgewerkt in 15°. De modelcontracten die deze samenwerking vorm geven moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Beslissingsorgaan Verpakkingen. De contracten hebben als voorwerp het organiseren en financieren van de genoemde acties in artikel 19: bewustmakingsmaatregelen, opruimen van zwerfvuil, beheer en ledigen van publieke vuilnisbakken, en een bijdrage in de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid. Met overheidsinstellingen waarmee een dergelijk contract is afgesloten, geldt de organisatorische en financiële regeling, en krijgt Fost Plus een evenredige vrijstelling van de financiële verplichting.

Afdeling 5 – Controle en strafbepalingen

Artikel 37

Artikel 37 omschrijft de personen die bevoegd zijn om controle uit te voeren op de bepalingen rond de Uitgebreide Productenverantwoordelijkheid zwerfvuil, de bewijsstukken die zij kunnen opvragen bij de producenten of collectieve organismen, alsook de wijze waarop de documenten bezorgd en gecontroleerd mogen worden.

Artikel 38

Artikel 38 bepaalt de boetes bij niet naleving van de bepalingen van dit Samenwerkingsakkoord.

Boek IV – Eindbepalingen en inwerkingtreding

Artikel 39

Artikel 39 somt de taken op die aan het Beslissingsorgaan UPV worden toevertrouwd:

- 1° het jaarlijkse begrotingsvoorstel aan de Gewestregeringen goedkeuren;
- 2° het jaarlijkse werkprogramma van het Permanent Secretariaat, de functieomschrijving en de jaarlijkse doelstellingen voor de Directeur en de diensthoofden goedkeuren en instaan voor de jaarlijkse evaluatie van de Directeur en de diensthoofden van het Permanent Secretariaat;
- 3° het organogram en de regels van interne werking van de Interregionale Commissie voor de UPV bepalen;
- 4° de wijze waarop een producent op individuele basis zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid invult, goedkeuren;
- 5° adviseren over het model van toetredingsovereenkomst tussen de producent en het beheersorganisme;
- 6° het controleren van en toezien op de erkenning van de beheersorganismen;
- 7° adviseren over het financieel plan van de beheersorganismen;
- 8° de Gewesten informeren of er heffingen van toepassing zijn wegens het niet bereiken van de doelstellingen;
- 9° de betrokken overheidsinstanties bekendmaken die zwerfvuilkosten dragen, hun te dekken kosten en andere relevante indicatoren;
- 10° de aanslagformulieren opstellen om de zwerfvuilbijdrage te innen;

11° uitvoering geven aan alle andere taken die het worden opgelegd in dit Samenwerkingsakkoord.

Artikel 40

Artikel 40 legt op dat het Beslissingsorgaan UPV binnen de 2 jaar een evaluatie moet opmaken van het systeem waarmee uitvoering wordt gegeven aan de UPV zwerfvuil.

Artikel 41

Dit Samenwerkingsakkoord legt diverse verplichtingen op aan de producenten in het kader van hun Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid. Andere betrokken actoren hebben echter ook vaak een functie te vervullen bij het beheer van de afvalstoffen. Dit artikel creëert een rechtsgrond om in een uitvoerend samenwerkingsakkoord de rollen en verantwoordelijkheden voor deze andere actoren vast te stellen. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op een verplichte inzameling van de afvalstoffen via eindverkopers of recyclageparken of op een verplichte rapportering over de inzameling en verwerking door afvaloperatoren.

Artikel 42

Dit artikel legt de datum vast waarop dit Samenwerkingsakkoord in werking treedt.